
Hva med barn som behandles med valproat?

KOMMENTAR

TROND VELKEN

velt@siv.no

Trond Velken er overlege, spesialist i barnepsykiatri og voksenpsykiatri ved Sykehuset i Vestfold.

Forfatteren har ikke oppgitt noen interessekonflikter.

Takk for viktig påminning om risiko for fosterskade ved bruk av valproat hos gravide kvinner. Den relative risikoøkningen for autisme, ADHD og lavere IQ-skåre hos barna er virkelig urovekkende stor, og valproateksponering står i en særstilling blant ellers mange ulike faktorer som kan påvirke fosterhjernens utvikling. Det finnes ikke mye som gir større relativ risikoøkning enn dette. Og altså betydelig større risiko enn for andre antiepileptika. Det er som dere skriver ikke avklart at det er tryggere med slik eksponering mot slutten av svangerskapet. Når fosterhjernen tydeligvis tåler slik eksponering så dårlig, er det for meg vanskelig å finne en logisk begrunnelse for at barnehjernen som fortsatt er i betydelig utvikling etter fødsel, skal tåle valproat bedre. De potensielle skadevirkningene berører de store gruppene av vansker som jeg møter i min jobb som barnepsykiater, og jeg har savnet en tydeligere avklaring fra barnenevrologimiljøet på hvorfor man ikke har tilsvarende sikkerhetsfokus for barn som behandles med valproat som man nå har hos fertile kvinner. Ved henvendelse til RELIS har jeg etter mitt syn ikke fått en betryggende dokumentasjon på at vi vet nok om dette. Enkeltstudier tyder på relativ større risiko for kognitive vansker hos barn med absenceepilepsi som behandles med valproat vs ethosuximide (1). Andre studier viser ingen slik forskjell blant antiepileptika (2), men etter min vurdering er det samlede forskningsgrunnlaget ikke veldig stort. Og jeg har altså ikke blitt betrygget. Kanskje artikkelforfatterne kan hjelpe meg på vei?

LITTERATUR

1. Glauser TA, Cnaan A, Shinnar S et al. Ethosuximide, valproic acid, and lamotrigine in childhood absence epilepsy. *N Engl J Med* 2010; 362: 790–9. [PubMed][CrossRef]
2. Ijff DM, Aldenkamp AP. Cognitive side-effects of antiepileptic drugs in children. *Handb Clin Neurol* 2013; 111: 707–18. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 15. juni 2020. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.20.0452
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 14. juni 2026.